

Tiedote

UUSI YHDISTYS VAALIMAAN PAIKKARIN TORPPAA JA ELIAS LÖNNROTIN PERINTÖÄ

Suomeen on perustettu uusi yhdistys tukemaan Elias Lönnrotin elämäntyön arvostusta ja hänen synnyinkotinsa Paikkarin torpan museotoimintaa. Paikkarin torpan tuki -yhdistyksen perustamiskokoukseen Sämattissa osallistui yli kaksikymmentä valtakunnallista ja paikallista järjestöä.

Yhdistyksen väliaikaisen hallituksen puheenjohtajana toimii Sämattiseuran puheenjohtaja ja Suomen Kotiseutuliiton valtuuston jäsen Risto Piekka. Jäseniksi valittiin Eeva-Kaisa Linna Karjalan Sivistysseurasta, Pekka Laaksonen Kalevalaseurasta, Simo Soininen Elias Lönnrot-seurasta, Timo Eränkö Lohjan kotiseutuyhdistyksestä ja Sari Lehtinen Sämppy yhdistyksestä. Sihteereiksi valittiin Kari Uittamo Sämattiseurasta ja Jaakko Kivistö Lohjan kaupungista.

Museovirasto lopetti Paikkarin torpan museotoiminnan vuonna 2012. Lohjan kaupunki teki Museoviraston kanssa sopimuksen keväällä. Sen mukaan Lohjan kaupunki huolehti kesäaikana museotoiminnasta. Museon toiminnan jatkuminen, laajuus ja kehittäminen ovat edelleen avoimia kysymyksiä.

"Todennäköisesti museotoiminta jatkuu vastaavalla tavalla vuonna 2013. Järkevintä olisi, että Lohjan kaupunki saisi kokonaisvastuun", Risto Piekka toteaa.

Senaatti lunasti torpan Elias Lönnrotin muistoksi

Paikkarin torppa on rakennettu noin vuonna 1800. Se oli Lönnrotin suvulla aina vuoteen 1875 asti. Elias Lönnrotin kuoleman jälkeen Suomen senaatti päätti lunastaa alueen vuonna 1889 yksimielisellä päätöksellään "muuttumattomana muistona tämän suurmiehen varhaisista vaiheista".

Museovirasto on hoitanut Paikkarin torpan aluetta vuodesta 1928 lähtien. Sitä ennen alueella ei ollut museotoimintaa.

Vuonna 2012 virasto teki päätöksen luopua Paikkarin torpan museotoiminnasta. Omistuksestaan virasto piti kuitenkin kiinni.

"Museoalueen ylläpitäminen on kansallinen velvollisuus. Elias Lönnrotin elämäntyö liittyy Suomen itsenäistymiskehitykseen tarvittavien tekojen ja kansallisten säikeiden aikaansaamiseen. Tämä on keskeisintä: Elias Lönnrot

on yksi tärkeimmistä - ellei tärkein - 1800-luvun suomalaisista, jotka rakensivat tietä ja mahdollisuuksia Suomen itsenäisyydelle", Piekka painottaa.

Yleisnero Elias Lönnrot

Elias Lönnrot kokosi Kalevalan, joka on yksi maailman kahdeksasta yleisimmin tunnustetuista eepoksesta ja merkittävä teos ihmiskunnan historiassa.

Kalevalan keskeisin tarkoitus oli rakentaa muinaishistoria suomalaisille, koska silloinen aatehistoria ja yhteiskunnallinen ajattelu edellyttivät valtiolle omaa historiaa. Lönnrot teki sen. Tätä korostaa tosiasia, että osana Ruotsia Suomi oli Itämaa tai joukko itäisiä maakuntia.

"Lönnrot antoi mahdollisuuden Kalevallaan silloisille suomalaisille todeta omaavansa oman historian", Risto Piekka korostaa

Elias Lönnrot on lisäksi toinen suomen kielen isistämme. Hänellä on kaksi liputuspäivää, joista Kalevalan päivä 28.2. on virallinen. Suomen kielen päivä 9.4. - Eliaksen nimi- ja syntymäpäivä - on myös vakiintunut liputuspäiväksi.

Lönnrotin suomi-ruotsi-sanakirjassa on 200 000 suomen kielen sanaa. Lönnrot loi aikanaan - ei vain nykyisen suomen kielen - vaan sille keskeisen lainopillisen, hallinnollisen, yhteiskunnallisen, kasviopillisen ja arkipäivän sanaston. Meistä jokainen käyttää päivittäin Lönnrotin kehittämiä tai muokkaamia suomen kielen sanoja.

Lönnrotin yhteiskunnallinen tehtäväkenttä oli laaja. Hän oli peruskoulutukseltaan lääkäri ja kehitti merkittävästi suomalaista terveydenhoitoa. Suomen Lääkäriliiton 100-vuotishistoriassa hänet todetaan 1800-luvun merkittävimmäksi suomalaiseksi lääkäriksi.

Lönnrot oli myös merkittävä päätoimittaja ja lehtimies. Näissä tehtävissään hänen päämääränsä oli kansalaisten opettaminen terveisiin elämäntapoihin, omasta taloudestaan huolehtimiseen, oikeudenmukaisuuteen ja oikeuteen käyttää suomen kieltä.

Lönnrot oli myös historioitsija. Hän kirjoitti Suomen historian ja aloitti myös maailman historian kirjoittamisen, mutta se jäi kesken.

Eläkepäivillään Lönnrot toimi myös keskeisenä henkilönä suomalaisen virsikirjan uudistyössä. Niinpä vuoden 1886 virsikirjaa kutsutaankin Lönnrotin virsikirjaksi. Hän on myös tämän päivän virsikirjaan eniten kirjoittanut tai niitä muokkailut henkilö.

Elias Lönnrot oli yleisnero. Hän loi suomalaisille muinaishistorian ja kehitti suomen kielen - ensinnäkin kaikille suomalaisille ymmärrettäviksi ja toiseksi tohtoriväitöskirjakelpoiseksi, hallinnolliseksi sekä lainsäädännölliseksi kieleksi ja siten kansakunnan kieleksi. Näin hän mahdollisti ystäviensä ja yhdessä vuonna 1822 yliopistokoulutuksensa aloittaneiden J.V. Snellmanin ja J.L. Runebergin kanssa sellaisen ajattelun mahdollistamisen, että Suomesta voisi tulla itsenäinen valtio.

Suomi viettää vuonna 2017 itsenäisyytensä 100-vuotisjuhlia. Niitä ei olisi mahdollista viettää ilman Elias Lönnrotin merkittävää työtä.

"Perustamalla Paikkarin torpan tuki ry:n olemme voineet osaltamme vaikuttaa ja huolehtia Elias Lönnrotin upean elämäntyön säilyttämisessä ja samalla maamme itsenäisyyden vahvistamisessa", Piekka toteaa.

Lisätietoja

Risto Piekka, Paikkarin torpan tuki -yhdistyksen ja S ammattiseuran puheenjohtaja, puh. 040 506 9119.